

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 421/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť L. J., Č., zastúpeného advokátom JUDr. P. J., T., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD/27/2009 a jeho rozsudkom z 29. septembra 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 62/2011 a jeho uznesením z 26. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2012 doručená sťažnosť L. J. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalovaný“), ktorou namietal

porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD/27/2009 a jeho rozsudkom z 29. septembra 2010, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 62/2011 a jeho uznesením z 26. apríla 2012.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení žalovaného v súdnom spore o určenie veci patriacej do dedičstva (*„o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva“*) vedenom Okresným súdom Trebišov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 14/2008, o ktorom okresný súd rozhodol rozsudkom z 8. decembra 2008 určujúcim pozemkové nehnuteľnosti patriace do dedičstva. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 9 CoD/27/2009-236 z 29. septembra 2010, ktorým zmenil prvostupňový rozsudok v časti určujúcej rozsah dedičstva (pozemkov do neho patriacich). Dovolanie sťažovateľa odmietol najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 62/2011 z 26. apríla 2012.

3. Sťažovateľ uviedol, že odvolací súd *„zmenil rozsudok prvého stupňa a vo výroku rozhodnutia určil, že do dedičstva... patria okrem parciel, ktoré boli predmetom konania pred Okresným súdom... po prvýkrát aj novovytvorená parcela č. 2405/3 – 14 113 m² – orná pôda... aj keď toho sa navrhovateľ (sťažovateľ... J.) nedomáhal v odvolacom konaní...“*. Najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa túto *„skutočnosť nezohľadnil“*, a preto sa *„dovolanie malo považovať ako prípustný opravný prostriedok voči rozhodnutiu krajského súdu...“*.

4. Sťažovateľ tvrdil, že *„najvyšší súd svojvoľným odmietnutím dovolania porušil ústavnú zásadu dvojinštančnosti konania v širšom slova zmysle aj práva na spravodlivý proces, konkrétne právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... Krajský súd svojím rozhodnutím zmenil prvostupňový rozsudok a tým sa stal krajský súd v tejto veci prvou inštanciou“*.

a najvyšší súd druhoінстанčný. “. Označené práva porušil najvyšší súd „tiež nesprávnym výkladom ustanovenia § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku... Krajský súd vo výroku rozhodnutia zmenil rozsudok vo veci samej a sám konštatoval, že ho mení v napadnutej časti, preto sťažovateľ pokladá výklad ustanovenia § 238 ods. 1 Najvyšším súdom za extrémne nesúladný s princípom spravodlivosti a popierajúci zmysel a účel príslušného zákonného ustanovenia. “.

5. Sťažovateľ ďalej uviedol, že „Rozsudkom krajského súdu bolo do tohto nového vlastníckeho práva zasiahnuté tým, že určil do dedičstva po poručníkovi novovytvorenú parcelu č. 2405/3 - 14113 m², ktorá bola odčlenená z parciel zapísaných na LV 1340, ktoré sťažovateľ nadobudol v rámci pozemkových úprav a tým bolo porušené moje základné právo vlastniť majetok a jeho ochranu podľa čl. 20 ods. 1. Ústavy SR.

Sťažovateľ vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že rozsudok krajského súdu ohľadom jeho námietok ohľadom pozemkových úprav uplatnených v odvolacom konaní bol zjavne neodôvodnený a arbitrárny, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný a zároveň má za následok porušenie základného práva a slobody podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy. Týmto bolo porušené moje právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... v spojení so základnými právami podľa čl. 20 ods. 1. “.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1. Dohovoru... Uznesením Najvyššieho súdu... sp. zn. 4 Cdo 62/2011 zo dňa 26. apríla 2012 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 62/2011 zo dňa 26. apríla 2012 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania vo výške 323,50 Eur...

4. Sťažovateľovi... priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 000,- EUR...

5. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... v spojení so základným právom podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy... rozsudkom KS Košice č. 9 CoD/27/2009-236, 7908201184 zo dňa 29. septembra 2010 porušené boli.

6. *Rozsudok Krajského súdu... č. 9 CoD/27/2009-236, 7908201184 zo dňa 29. septembra 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*

7. *Krajský súd... je povinný uhradiť sťažovateľovi... trovy konania v sume 323,50 €...“*

Súčasne požiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia „vo výške 2 000,-- EUR“.

Ako dôkazový materiál sťažovateľ k sťažnosti pripojil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 62/2011 z 26. apríla 2012, rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 CoD/27/2009, 7908201184 z 29. septembra 2010, rozsudok okresného súdu sp. zn. 9 C/14/2008, 7908201184 z 8. decembra 2008 a znalecký posudok č. 12/2009.

II.

7. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Sťažovateľ sa domáhal toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy označenými rozhodnutiami menovaných všeobecných súdov.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 264/2011).

11. Sťažovateľ sa vo svojej sťažnosti predovšetkým domáhal vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 26. apríla 2012, ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol „*podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.*“), a jemu predchádzajúcim potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu z 29. septembra 2010 (pozri body 3 až 6).

12. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto

predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 252/2012).

14. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

15. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

16. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

17. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne

vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

18. Ústavný súd z tohto hľadiska (body 16 a 17) preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 62/2011 z 26. apríla 2012, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd po uvedení priebehu a výsledku konania na okresnom súde v podstatnom oboznámil rozhodnutie, faktické a právne závery krajského súdu:

«Krajský súd... na odvolanie žalovaného rozsudkom z 29. septembra 2010 sp. zn. 9 CoD 27/2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku označenom ako I. (ktorým bolo žalobe vyhovené) a vo výroku označenom ako III. (o trovách konania) tak, že určil, že do dedičstva po poručníkovi J. S., narodenom... zomretom... patria parcely zapísané na LV č. 900, obec Č... a novovytvorená parcela č. 2405/3 - 14113 m² - orná pôda v katastrálnom území Č... zapísaný na LV č. 1340 katastrálne územie Č...

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na tvrdenia žalovaného, že predmetné pozemky nemôžu patriť do dedičstva po J. S. st., lebo ich vydržal on, resp. jeho rodičia, v súlade s § 213 ods. 2 O. s. p. upovedomil účastníkov konania (resp. ich zástupcov) o možnom použití ustanovení týkajúcich sa vydržania, ktoré sú uvedené v tzv. strednom Občianskom zákonníku z roku 1950, ako aj v Občianskom zákonníku z roku 1964. S poukazom na právnu úpravu vydržania obsiahnutú v týchto zákonoch potom odvolací súd uzavrel, že predmetné pozemky nemohol vydržať otec žalovaného, J. J., ktorý zomrel... a ku dňu smrti J. S... ani matka žalovaného, ktorá jednak uviedla, že kúpili tzv. funduš - pozemok za domom, na ktorom sú ovocné stromy, a ani žalovaný, ktorý za vlastníka sa začal považovať od roku 1995, kedy mu ich mala darovať jeho matka, ktorá to však poprela. Správne preto súd prvého stupňa určil, že žalované nehnuteľnosti patria do dedičstva po otcovi žalobcov. V prejednávanej veci pozemky pare. č. 556, 557, 558, 559 a 564, zapísané pôvodne na LV č. 900 kat. úz. Č., v celku alebo sčasti spadali do obvodu PPÚ, pričom niektoré zanikli, zmenili polohové určenie a výmery parciel. V zmysle § 12 ods. 4 zákona č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, bola správnym orgánom ObPU T. vyčlenená

percentuálna časť (3,18 %) do spoločných zariadení a opatrení. Po spracovaní PPÚ tieto nehnuteľnosti sú vedené v registri CKN s novými parcelnými číslami na LV č. 1340. Parcely a časti parcel registra „E“-KN, ktoré nespadali do obvodu PPU, ostali evidované na LV č. 900 so svojou pôvodnou alebo zbytkovou výmerou. Pozemky, o ktorých súd prvého stupňa rozhodol, že patria do dedičstva po poručiťovi J. S., boli predmetom spracovania PPU a do obvodu PPU bolo z nich spolu od odčlenených 14577 m². Po odpočítaní percentuálnej časti - 3,18 % (464 m²), ktorá patrí do spoločných zariadení a opatrení (§ 12 ods. 4 zákona č. 330/1991 Zb.), z tejto plochy ostáva plocha pre odčlenenie 14113 m² (podrobná špecifikácia nehnuteľností - vid' odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu). Znalec odčlenenie spracoval formou geometrického plánu, a to v štyroch variantoch („A“ až „D“), pričom podľa názoru znalca (s ktorým sa stotožnil ak odvolací súd), najvhodnejším variantom je variant „A“ (geometrický plán citovaný už vyššie v odôvodnení tohto uznesenia), podľa ktorého novovytvorenú parcelu č. 2405/3 o výmere 14113 m² tvoria dva diely, a to diel č. 1 o výmere 2248 m², ktorý odchádza od parcely č. 2404 a diel č. 2 o výmere 11865 m², ktorý odchádza z parcely č. 2405/1. Preto vychádzajúc aj z ustanovenia § 16 ods. 7 zákona č. 330/1991 Zb. (na konanie o určenie vlastníckeho práva, pokiaľ ide o sporné pozemky je príslušný súd) zmenil odvolací súd, už uvedeným spôsobom, prvostupňový rozsudok v jeho napadnutej časti, pričom uvedený geometrický plán je súčasťou rozsudku...»

Následne oboznámil podstatu dovolacej argumentácie sťažovateľa:

„Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie podľa § 238 ods. 1 O. s. p. z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V dôvodoch dovolania poukázal na to, že v čase súdneho sporu prebehla tretia etapa pozemkových úprav v zmysle zákona č. 330/1991 Zb., v rámci ktorej boli pôvodné parcely zrušené a celé katastrálne územie Č. bolo nanovo rozparcelované. Teda boli zcelené nielen tie pozemky, ktoré tvoria predmet sporu, ale všetky pozemky jednotlivých vlastníkov, teda aj tie, ktoré nadobudol žalovaný po svojich právnych predchodcoch, z týchto pozemkov bolo určené percento odrátané na spoločné cesty a zbytok mu bol vyčlenený v nových parcelách, ktoré mu následne boli zapísané ako jeho vlastníctvo na list vlastníctva. Rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým

bola časť pozemkov odčlenená a vyslovené, že patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobcov, bolo tak zasiahnuté do vlastníckeho práva žalovaného, nakoľko po vykonaní pozemkových úprav nie je možné určiť konkrétne, ktorá časť pozemkov pridelených žalovanému, je náhrada za pôvodné pozemky, ktoré tvoria predmet sporu. Odvolaciemu súdu tiež vytkol, že sa nezaoberal možnosťou vydržania v zmysle noviel Občianskeho zákonníka z roku 1990...“

Svoje rozhodnutie najvyšší súd odôvodnil takto:

„Najvyšší súd... ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustný, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutia, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho iným svojim rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci samej. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozsudku (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci rozsudok), prípadne

ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodovaní postupoval (či rozhodol podľa § 219 O. s. p. alebo 220 O. s. p.).

Z porovnania výrokových častí rozsudkov nižších stupňov je zrejmé, že odvolací súd napriek použitej formulácii o zmene rozsudku súdu prvého stupňa v skutočnosti (podľa obsahu) jeho rozsudok v časti určenia vecí do dedičstva po otcovi žalobcov potvrdil; formálna zmena týkajúca sa identifikácie, polohového určenia a výmer parciel súvisí iba s rozhodnutím príslušného správneho orgánu o schválení projektu pozemkových úprav (PPU), ku ktorému došlo po rozhodnutí súdu prvého stupňa, a táto zmena vychádza zo znaleckého posudku č. 12/2009 znalca Ing. M. I., PhD., zo dňa 23. augusta 2009 a geometrického plánu, tvoriaceho neoddeliteľnú súčasť rozsudku odvolacieho súdu. Z hľadiska prípustnosti dovolania žalovaného je podstatné, že obidva rozsudky (rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudok odvolacieho súdu) sú súhlasné v tom, že (zhodne) rozhodli o určení, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi žalobcov 1/, 2/. Z uvedeného vyplýva, že táto časť rozsudku odvolacieho súdu má povahu potvrdzujúceho rozsudku. Podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 ods. 2 a 3 O. s. p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo iné rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O. s. p. preto neprichádza do úvahy. Zároveň sa nejedná ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O. s. p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p.

vylúčené. Dovolateľ však žiadnu z väd vymenovaných v § 237 O. s. p. nenamietal a jej existencia v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. d O. s. p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O. s. p. a neboli zistené (ani tvrdené) vady konania uvedené v § 237 O. s. p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného je neprípustné, a preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).“

19. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmvania napadnutého výroku odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu „*podľa § 243 ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.*“ ako neprípustné a nedôvodné (neboli zistené sťažovateľom uvádzané dôvody „*§ 238 ods. 1 O. s. p.; § 241 ods. 2 písm. b/ c/ O. s. p.*“). Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 62/2011 z 26. apríla 2012 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

20. Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Sťažovateľ ďalej namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD/27/2009 a jeho rozsudkom z 29. septembra 2010, ktorým na odvolanie sťažovateľa rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 14/2008-137 z 8. decembra 2008 „v jeho napadnutej časti“ zmenil (pozri body 2 a 3). Ústavný súd sa preto v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal aj tvrdením sťažovateľa o porušení označených práv predmetným rozhodnutím krajského súdu.

22. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

23. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti

napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

24. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

25. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04, I. ÚS 200/2012) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

26. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inšinciou v systéme všeobecného súdnictva.

27. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

28. Sťažovateľ ďalej namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy („*v spojení*“ s porušením práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru; pozri bod 6.5) predmetnými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu (pozri body 6.5).

29. Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný

súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Ústavný súd vychádzajúc z uvedených skutočností a záverov preto odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

30. Po odmietnutí sťažovateľovej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie označených rozhodnutí menovaných všeobecných súdov, priznaním mu náhrady trov konania a primeraného finančného zadosťučinenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012